

Stichting Skûtsjemuseum Earnewâld.

1. Inleiding

1.1 Noodzaak

Door regelgeving m.b.t. ANBI-status is dit beleidsplan voor de komende drie jaar opgesteld. Het vervangt daarmee alle voorgaande notities die in het verleden m.b.t. beleid aangaande het Skûtsjemuseum zijn geschreven.

1.2 Doelstelling

Het instandhouden van een museum gericht op skûtsjes en/of de historie hiervan.

Het uitvoeren van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

1.2 Korte historie

In 1997 werd op particulier initiatief het Skûtsjemuseum gebouwd en in de zomer van 1998 op 1 juni geopend. Initiatiefnemer en eigenaar Age Veldboom was ondernemer/skûtsjeschipper en bouwde het museum als onderdeel van zijn skûtsjeverhuurbedrijf. Er werd daartoe op 9 oktober 1997 een Stichting opgericht. Met hulp van een groep vrijwilligers werd het museum in de beginjaren samen met de eigenaar gerund. Naast de klanten van het skûtsjeverhuurbedrijf kwamen ook (andere) individuele gasten naar het museum. Het werd drukker en drukker en eigenlijk te druk voor de particuliere eigenaar . Daarom kocht op 14 juni 2005 de Stichting Skûtsjemuseum Earnewâld gebouwen en inventaris van de oprichter Age Veldboom .

In 2020 is het museum uitgebreid met op de begane grond extra expositieruimte en een werkplaats voor de vrijwilligers. Op de eerste verdieping is een filmzaal gerealiseerd en op de tweede verdieping is een bibliotheek ingericht. De stichting is eigenaar/exploitant van het museum. Het stichtingsbestuur bestaat uit zeven bestuursleden en weet zich voor alle museumtaken gesteund door een vijftigtal vrijwilligers.

1.3 Plaats in Earnewâld en contactgegevens

Het Skûtsjemuseum is gebouwd op het bedrijventerrein van Earnewâld. Het bedrijventerrein ligt oostelijk van het dorp en aan het water. Naast een parkeerterrein beschikt het Skûtsjemuseum ook over een steiger voor gasten die met een boot het museum willen komen bezoeken. Voor grotere (rondvaart)boten is een steiger aan de buitenkant van het Earnewâldster bedrijventerrein terrein aan het Wiid beschikbaar.

Adres van het museum: De Stripe 12, 9264 TW Earnewâld.
Fiscaal nummer van het Skûtsjemuseum: nl 8088.37.448. De Stichting Skûtsjemuseum Earnewâld is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41005840. Telefoonnummer van het museum is 0616933805.

2. Collectie

2.1 Algemeen

De collectie bestond aanvankelijk uit eigendommen van de oprichter van het museum. In de loop der jaren zijn voorwerpen die niet direct gerelateerd waren aan de skûtsjehistorie en het skûtsjesilen verwijderd en vervangen door voorwerpen die wel die relatie hebben. Deze voorwerpen zijn in de loop der jaren grotendeels geschonken aan het museum door o.a. familieleden van oud skûtsjeschippers, toevallige passanten, particuliere verzamelaars enz. Hieronder een globale beschrijving van het museum.

2.2 Ontvangstruimte

De ontvangstruimte is sfeervol ingericht en bedoeld voor ontvangst van groepen en het vertellen van verhalen, maar ook voor individuele museumbezoekers om even iets te drinken na het museumbezoek, boeken/tijdschriften te lezen. In de ontvangstruimte kunnen op een tv films worden vertoond over het museum, de skûtsjes en het leven aan boord.

In 2020 is de ontvangstruimte vergroot door een interne verbouwing.

2.3 Smederij

De smederij is volledig in takt en op geregelde tijden brandt het smidsvuur en wordt er gesmeed. In de smederij bevindt zich voorts veel oud gereedschap, oude lasapparatuur, bankschroeven, smeedwerk enz. De smederij laat zien hoe skûtsjes werden geklonken en hoe het beslag op houten schepen wordt gesmeed.

2.4 Touwslagerijruimte

In deze ruimte is aandacht voor soorten touw en het onderhoud ervan. Kinderen kunnen hier in een eenvoudige touwslagerij 'aan het werk'.

2.5 Mastenmakerijruimte

In de mastenmakerij kunnen gasten zien hoe een mast uit een boom wordt gemaakt. De verschillende stadia van boomstam naar ronde mast worden hier duidelijk getoond. Passend gereedschap uit vroeger tijden worden hier ook tentoongesteld.

2.6 Aebelina ruimte

In de Aebelina ruimte is een tentoonstelling over de bouw van de Aebelina, het houten beurtschip dat tussen 2004 en 2009 in een loods bij het museum is gebouwd en nu sinds de zomer van 2009 naast het museum in het water ligt. Bouwgereedschap, bouwmaterialen, foto's en filmbeelden over tewaterlating enz. Er draait een film over de tewaterlating.

2.7 Schuur

De schuur herbergt een authentieke timmermanswerkplaats met gereedschap, een vissersbootje van een Burgumer visser ter reparatie, klikken, een wyldsjitter, touwwerk, blokken, hijswerkzaamheden, zeilen, zeilmaker gereedschap, taanton, teerhoek, roeren, zwaarden enz. Ook is er een hoek over de Strontrace met filmbeelden. In het vernieuwde gedeelte (2020) informatie over teer- en teerproducten en vervoerde producten, sleeën, kruiwagen, handkar enz.

2.8 Werkruimte vrijwilligers

Met de verbouw van het museum in 2020 is ook een werkplaats voor de vrijwilligers gerealiseerd. Hier kunnen onderhoudsklussen worden uitgevoerd, verfwerkzaamheden plaatsvinden enz. Er is modern gereedschap voor de diverse werkzaamheden aanwezig.

2.9 Zolder

Op de zolderverdieping bevindt zich een nagemaakt skûtsje met roef, waar de bezoeker kan ervaren hoe krap de ruimte is in een 'skûtsjewoning'. Er staat een zomerroef, er is een collectie miniatuurschepen van Jetse Visser, er hangen diverse pompen. Sinds 2018 staat hier ook de in elkaar gezette roefbetimmering van het Langweerder skûtsje, de 'Grutte Griene'. De roefbetimmering van het roefje is uit het wedstrijskûtsje gehaald bij de verbouw van het skûtsje.

2.10 Filmzaal

In de filmzaal is een groot digitaal scherm aanwezig voor het draaien van diverse films. Er is standaard plaats voor 25 personen, waarbij eventueel nog ruimte is voor een tiental extra zitplaatsen.

2.11 Twee fotokamers

Eén fotokamer geeft een beeld van het leven op en rond de skûtsjes vanaf 1910. Een film laat beelden zien uit die tijd. Ook liggen hier veel fotoboeken en knipselboeken over het skûtsjesilen. Er is hier ook een digitale infohoek. In de andere fotoruimte is veel te zien en te horen over het hedendaagse skûtsjesilen, zowel van de SKS als de IFKS.

2.12 Bibliotheek

De bibliotheek is gerealiseerd bij de verbouw in 2020. Hij bevindt zich op de tweede verdieping en heeft een collectie fan ca. 450 boeken over alle aspecten van scheepvaart, scheepsbouw, geschiedenis van de scheepvaart, uiteraard vaak toegespitst op de skûtsjes. De boeken staan gerubriceerd naar inhoud. Alles weergegeven met kleur en nummers. Naast deze boekencollectie staan er in de bibliotheek ca. 250 mappen die informatie verschaffen over de wedstrijden van de skûtsjes uit de vijftiger jaren tot heden.

2.13 Wisselexpositieruimte

In deze expositieruimte wordt een jaarlijks een wisselende tentoonstelling opgebouwd. Zo was er in 2013 bijv. een tentoonstelling over hout, in 2014 over 40 jaar Strontrace, in 2015 over schippers in de winter, in 2016 over rondhouten, in 2017 over wedstrijskûtsjes uit de kleine A-klasse van de IFKS,

in 2018 ging het over de restauratie van het beurtschip 'Dorp Grouw'. In 2019 was er een expositie over amateurkunst, met het skûtsje als inspiratie. Ieder jaar wordt steeds in de herfst bekeken wat er een volgend jaar weer zal worden geëxposeerd in deze ruimte. In 2021 is het gegaan over het skûtsje "Risico", een skûtsje dat aan het museum is geschonken en dat naast het museum een ligplaats heeft gekregen in 2021.

2.14 Aebelina

Naast het museum ligt het houten skûtsje de Aebelina in het water. De Aebelina is een replica van een houten beurtscheepje uit 1861. Het schip kan worden bezichtigd en er kan mee worden gezeild.

De Aebelina hoort bij het museum, maar wordt beheerd door een aparte Stichting, uiteraard met wortels in de vrijwilligersgroep rond het museum. Het schiphuis en de kade zijn eigendom van het Skûtsjemuseum

2.15 Skûtsje Risico

In 2021 is ons het skûtsje Ulbe Zwaga geschonken, een prachtig geschenk. Het skûtsje is door derden en onze vrijwilligers weer teruggebracht in oorspronkelijke staat. Op 2 okt. 2021 oktober is het skûtsje te water gelaten in de opvaart voor het museum en ze heeft haar oorspronkelijke naam weer terug gekregen: DE RISICO. Het skûtsje gaat niet meer varen met passagiers maar wordt ons museumschip.

2.16 Beheer

Voordat het seizoen begint is er na de winterperiode een grote schoonmaak in het museum omdat er 's winters veel wordt gewerkt/gerestaureerd in het museum. De inrichting van het museum is zodanig dat de bezoekers het meeste materiaal kunnen aanraken, in de roefjes kunnen kruipen, blokken op hun functie kunnen uittesten, teer en taan kunnen ruiken, in de trekzeel kunnen lopen, de smid bezig kunnen zien enz. enz. Beleving is belangrijk. Uiteraard is er altijd toezicht en erg waardevolle zaken liggen achter glas.

2.17 Registratie

Alle voorwerpen in het museum zijn geregistreerd en deze gegevens zijn digitaal opgeslagen. Bovendien is een map met alle gegevens in het museum aanwezig. Opgeschreven zijn naam van voorwerp, herkomst, functie, naam gever, eigendom, jaartal etc.

2.18 Bruikleen

Het uitlenen van spullen uit het museum kan alleen wanneer betreffende stukken 'dubbel' zijn en in depot liggen. Uit het museum zelf lenen we geen spullen uit. Bij hoge uitzondering alleen na het seizoen.

3. Publieksactiviteiten

3.1 Algemeen

Het museum is voor publiek alle weekends geopend van eind april tot eind september. In de zomermaanden is het museum in juli en augustus alle dagen geopend, behalve maandag. Openingstijden zijn van 13.00 – 17.00 uur. Op dinsdagmorgen tussen 10.00 en 12.00 uur is er klusochtend in het museum en mogen eventuele gasten ook best even binnen kijken. Tijdens de openingsuren zijn er in principe 2 vrijwilligers aanwezig. Komt er een groep dan is er op aanvraag ook nog een rondleider/verteller aanwezig. Groepen kunnen het hele jaar door het museum bezoeken, echter alleen op afspraak

3.2 Voor de kinderen.

Het museum is ook geschikt voor leerlingen van groep 5 – 8 van de basisschool. Bezoeken in schoolverband worden provinciaal gesubsidieerd. Kinderen luisteren naar verhalen, mogen zelf ontdekken, doen spelletjes/schippersactiviteiten, leren knopen, bezoeken de smid, kunnen varen met een skûtsje enz. Bovendien beschikt het museum over een tweetal leskisten die kunnen dienen als voorbereiding op het bezoek aan het museum. Een goede samenwerking met Sport Fryslân brengt veel kinderen naar het museum. In samenwerking met het Fries Scheepvaartmuseum in Sneek en Stichting Foar de Neiteam is een digitale leskist "Pake syn Skûtsje" beschikbaar voor scholen.

4. PR

4.1 Promotie

Om de mensen te bereiken en te stimuleren naar het museum te komen worden er traditioneel veel folders verspreid, advertenties geplaatst, beschikt het museum over een up to date website, wordt er gewerkt met Facebook en Twitter, is het museum aangesloten bij MarkantFriesland, Dwaande, kleine musea in regio Noordwest Fryslân. Bovendien wordt de Aebelina, die op diverse festiviteiten aanwezig is, gebruikt om het museum te promoten. De beste promotie is echter nog altijd de gast die na een bezoek enthousiast over het bezoek het museum verlaat.

4.2 ICT

Op het gebied van ICT beschikt het museum over vier up to date sites, één voor het Skûtsjemuseum en één voor de Aebelina: www.skutsjemuseum.nl en www.aebelina.nl. Daarnaast zijn er twee sites voor de boekingen van gasten voor het museum en Aebelina t.b.v. de vrijwilligers: www.skutsjemuseumboekingen.nl en www.aelinaboekingen.nl

Het museum heeft een smartphone voor de (vrijwillige) planner, Facebook account, twitteraccount, een digitale informatiehoek. Een goede internetverbinding, wifi. Het museum heeft een audiotour met 25 verhalen voor

de individuele bezoeker in drie talen: Nederlands, Fries, Duits. Een Engelse versie komt in 2023 gereed.

4.3 Samenwerking

Het Skûtsjemuseum werkt samen met het plaatselijke museum 'It Kokelhûs fan Jan en Sjut', met de plaatselijke zeilschool 'De Twirre', plaatselijke zeilvereniging EMM, plaatselijke skûtsjeverhuurbedrijven 'Annage' en 'Age Veldboom', Stichting De Neiteam, Rondvaartbedrijven.

Verdere samenwerking is er met MarkantFriesland, musea in NO Fryslân, Fries Scheepvaartmuseum in Sneek.

5.1 Gebouw

Het museum is gebouwd 1997/1998. De vorm van het gebouw is een werfshuur zoals die er rond 1900 op heel veel plaatsen in Friesland waren en waar o.a. skûtsjes werden gebouwd. In 2020 is het museum vergroot met meer expositieruimtes, een werkplaats voor de vrijwilligers, filmzaal en bibliotheek. Het gebouw is van hout en vraagt veel onderhoud. Rondom het gebouw en tussen parkeerplaats en de openbare weg staan o.a. kleine schepen opgesteld, slijpstenen, schroefassen, ankers, kettingen, delen van skûtsjes, een ponsapparaat, een spantenbuiger, een slee met melkbussen, een taanton, een malle jan, een lamme arm, lieren etc.

5.2 Gebruik

Het gebouw wordt alleen gebruikt als museum. Alle activiteiten die m.b.t. bezoekers plaatsvinden in de ontvangstruimte, zijn altijd ondergeschikt aan museumbezoek. De ontvangstruimte is voorts vergaderruimte voor het bestuur van de stichting, is 'kantine' voor de vrijwilligers op klusdagen. Bovendien gebruiken vrijwilligers de kantine voor privé-aangelegenheden.

5.3 Onderhoud/planning

Zoals gezegd vraagt het houten museumgebouw veel onderhoud, zowel binnen als buiten. Elke drie jaar wordt het gebouw aan de buitenkant geverfd. In 2018 heeft de buitenkant weer een grote onderhoudsbeurt gekregen, in 2017 is de zuidgevel van het museum al vernieuwd. Tijdens de wintermaanden wordt er altijd in het gebouw geklust. Dat heeft dan te maken met onderhoud/verbetering van het gebouw en met de indeling bijv. bij de inrichting van een nieuwe expositie.

6. Bedrijfsvoering

6.1 Bestuur

Het museum wordt bestuurd door een stichtingsbestuur. Dit stichtingsbestuur is samengesteld uit de ca. 55 vrijwilligers die het museum rijk is en bestaat uit 7 personen. Er is geen rooster van aftreden. Wanneer een bestuurslid stopt wordt uit de kring van de vrijwilligers zo mogelijk een nieuw bestuurslid gezocht.

6.2 Organisatie

Deze bestuursleden hebben een duidelijke taakverdeling. Een globaal overzicht:

Jan de Wilde, voorzitter, voorbereiden vergaderingen, algemene zaken, planning

Wim Valk, alle technisch onderhoud, beveiliging

Age Veldboom, rondleidingen, pr, kinderactiviteiten en collectie

Boukje Wester, inrichting museum, voorraad kantine, schoonmaken

Sijmen Bergsma, penningmeester, collectie, planning museumagenda.

Ans Tamminga, secretariaat

Sietse Bruinsma(vice voorzitter), adviseur bestuur, planning onderhoud, inrichting, aanspreekpunt Aebelina

In de notulen zijn de taken nauwkeurig(er) omschreven.

Voorts zijn er ca. 55 vrijwilligers bij het museum betrokken die door het stichtingsbestuur worden aangestuurd voor o.a.: onderhoud gebouw, balie, rondleidingen, schoonmaken, terreinonderhoud, collectieonderhoud, inrichting enz. Iedere dinsdag wordt er door de vrijwilligers van het museum gewerkt, 's zomers buiten en 's winters binnen en buiten.

6.3 Vrijwilligers

Het museum beschikt over ca. 55 vrijwilligers. Elk heeft zijn kwaliteiten en die kwaliteiten worden uiteraard benut. Zo zijn er bijv. onderwijzers, bouwvakkers, is er een elektricien, een smid, een financieel deskundige, een schipper, een chauffeur, terreinbeheerder, huisvrouw, timmerman, pontbaas enz. enz. Ieder kan bijdragen aan de organisatie van het museum met zijn/haar kwaliteiten.

Belangrijk voor de vrijwilligers is dat de 'werkomgeving' plezierig is en dat het in en rond het museum gezellig is, goed toeven is. Goede onderlinge contacten zijn van wezenlijk belang. De meeste vrijwilligers zijn mensen die gepensioneerd zijn.

6.4 Beveiliging

Het museum is beveiligd tegen brand. Jaarlijks worden door bevoegde instanties controles uitgevoerd en wordt er in dit kader een dagboek bijgehouden. Schoorsteen wordt jaarlijks geveegd.

7. Financiën

7.1 Kosten

De inkomsten van het museum zijn uit entreegelden, giften, rondleidingen en inkomsten uit de ontvangstruimte: consumpties, hebbedingetjes, ansichtkaarten enz., huur schiphuis t.b.v. Aebelina en bijbehorende vergoeding van Stichting

Aebelina. Voor een goede registratie van de financiën zijn een goede kassa en een pinapparaat aanwezig. De inkomsten zijn voldoende om het museum in stand te houden, hypotheek af te lossen, vernieuwingen door te voeren, onderhoud te plegen, te reserveren. Het museum ontvangt geen subsidie van overheidswege. Wel ontvangt het museum incidenteel giften van particulieren en of bedrijven. Een welkome verrassing om eens wat extra's te kunnen doen. Jaarlijks worden de financiën door een accountant gecontroleerd en wordt er een accountantsrapport opgemaakt. Een globaal overzicht uit dat rapport ziet u hieronder.

7.2 Inkomsten / Uitgaven

Financiële overzichten vindt u in de pdf-bestanden die u kunt downloaden van de site www.skutsjemuseum.nl : <https://www.skutsjemuseum.nl/educatief-programma/anbi>

8. Samenvatting/Beleidsvoornemens

8.1 Bestuur

Het bestuur wordt gevormd uit de vrijwilligersgroep, is in 2022 nog van samenstelling veranderd en zal naar het zich laat aanzien voorlopig zijn samenstelling houden zoals omschreven bij 6.2. Jaarlijks vindt een evaluatie plaats van de taakverdeling van de bestuursleden. De bestuursleden van de Stichting krijgen voor hun werkzaamheden geen financiële beloning.

8.2 Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn er eigenlijk nooit genoeg, maar een actief wervingsbeleid is op dit moment niet noodzakelijk. Wel stimuleren we iedere vrijwilliger om 'rond te kijken'.

8.3 Collectie

De collectie breidt zich ieder jaar uit. Particulieren brengen jaarlijks meer of minder waardevolle spullen naar het museum en die krijgen dan zo veel mogelijk een plek in het museum. Bij binnenkomst worden spullen geregistreerd en worden gegevens vastgelegd in een overzicht.

8.4 Toekomstplannen

Naast de planmatige activiteiten, zoals onderhoud, zijn er de nodige plannen voor de toekomst:

- Opleiden nieuwe smeden
- Instandhouden oude scheepsambachten (bijv. blokken maken)
- Kinderprogramma verbeteren met buitenspelen
- Collectie uitbreiden

- ✚ Inwoners van Earnewâld blijven betrekken bij het museum
- ✚ Jaarlijks dit beleidsplan toetsen en zo nodig tussentijds vaststellen
- ✚ Energiezuiniger beleid gaan voeren (gas en elektriciteit)
- ✚ Samenwerking Omrop Fryslân en Omroep Max
- ✚ Betere uitvoering gebruik 14 modelskûtsjes
- ✚ Verzamelen filmmateriaal voor filmzaal
- ✚ De audiotour uitbreiden met Engelse versie
- ✚ Herinrichten buitenruimte
- ✚ Jaarlijks instructieavonden voor vrijwilligers
- ✚ Authentiek maken inrichting vooronder, roef en achteronder skûtsje Risico
- ✚ Voorbereiden 25 jarig jubileum Skûtsje Museum
- ✚ Opleiden Nieuwe schippers voor Aebelina
- ✚ Samenwerking met Stichting Dorp Grouw voor ligplaats en exploiteren Dorp Grouw
- ✚ Wisselexpositie 2022/2023